

R e s p u b l i c a

Giuseppe Leopardi /1798 - 1837/:

s tou hanbou já však nechci sejít pod zem,
až snadno s touto lágí
monl bych stejně o závod dnes třeštit
a zpěvem zaláhodit jejich uchu:
raději chci tix však své pohrdání,
jež krev mi v žilách pění,
projevit, pokud mohu, nezakrytě,
až vím, že zapomnění
je úděl těch, kdo době zalíbí se.

Vojenský převrat na K y p r u a jeho ohlasy.

Samozejmě, že se ve východní Evropě odsuzují události na Kypru jako bru-
ální a nezákonný zásah řecké vojenské vlády, a místních fašistů do vnitřních
áležitostí ostrova. Ale snad nikde ve vých. Evropě nevyvolaly tyto události ta-
ový otřes jako v Jugoslávii a Rumunsku. Jejichž vůdcové čtyři dny minulý týde
ednali o nerovnosti na Středním Východě a o tom, že balkánské státy musí řešit
vé problémy samy bez zásahu zvenčí.

Převrat na Kypru znamená nový prvek neklidu ve středomoří. A podle názoru
ugoslávčů zvyšuje nebezpečí velmocenského zásahu. Neangažovaná Jugoslávie už
ficiálně tlumočila řecké vládě své znepokojení a obrátila se ke všem neangažo-
vaným státům se žádostí o morální podporu. Ale nejde jen o svržení presidenta
akariose a jeho význam. Jugoslávčům a Rumunům už dlouhou dobu dělá starosti,
e by Kypr mohl opustit tábor států neangažových v blocích.

Jugoslávčům jde zřejmě o to jak by asi reagoval Sovětský svaz, kdyby bylo
navrženo v zájmu míru ustavit na Kypru jakési řecko-turecké dominium takže Kypr
by byl automaticky vtažen do organizace Severoatlantické smlouvy. Jugoslávci je
ou přesvědčení, že by to přinejmenším znamenalo, že by Sovětský svaz mnohem os-
řeji naléhal na Jugoslávii, aby mu trvale poskytla námořní základny na Jadranu

Také pro rumunského vůdce Ceaucesca by bylo mnohem těžší odolávat sověts-
ým přáním, aby se Rumunsko plně zapojilo do Veršavské smlouvy. A při tom umož-
nilo sovětským divizím již dlouho plánovaný koridor v případě potřeby.

Převrat na Kypru určitě zasadil ránu Jugoslávským a Rumunským nadějším na
ěsnější spolupráci s balkánskými sousedy jako je na př. Řecko a to bez rozdílu
na společenské zřízení. To je depeše středoevropského zpravodaje BBC Noela Clar-
ca z Vídně.

" S e d m d n í s t v o ř e n í " .

Maximov přišel na západ oficiálně jen na jeden rok, ale je pravděpodobné,
že tu zůstane na stálo. Jeho román "Seďm dní stvoření" mu vynesl vyloučení ze
svazu spisovatelů a je samozřejmé, že je zakázaný. Proč se vlastně Maximov Vla-
dimír dostal vlastně do konfliktu se zřízením?

Kvůli obsahu svého románu v kterém popisuje postoná rozčarování obyčejné
ruské rodiny nad komunismem avšeobecně je to srážka mezi Maximovovým silně křes-
tánským názorem a mezi oficiální ideologií marxismu.

Maximov předložil svůj román na uveřejnění v Sovětském svazu, ale považo-
vali ho za politicky velmi sporný i ti méně orthodoxní vydavatelé. Takže kniha
se zatím neobjevila na ruském knižním trhu. Čeborník na současnou ruskou litera-
turu Mickel Skwanel říká, že to byl obyčejný zápas za scénou. Maximov měl ve vy-
lavatelství své stoupence, ale i šod-půrce a převládla politická obezřetnost.
Skwanel přeložil jak Maximova tak Solženicyna a na otázku jak se Maximov řadí
mezi současnými sovětskými spisovateli řekl:

Je to těžká otázka, protože v mnozých ohledech postupuje. Kniha "Seďm dní
stvoření" je značným pokrokem s tím co Maximov před tím napsal. Myslím, že od
'Doktora Živaga' a kromě Solženicynových děl je to nejlepší román, který z Rus-
ca přišel. Podle čeho tak soudíte? Především je to hladina duševního a morálního
láboje, který ta kniha má. U hrdinů svých románů zdůrazňuje vždy jejich duševní

stránku. Aby to neznělo příliš chudokrevně a kňmžzjemněle používá nanejvýš zem-
tý ale překrásně kontrolovaný jazyk. Projevuje však také tak hlubokou znalost
každodenního života obyčejných lidí jakou se může pochválit jen velmi málo so-
učasných světských spisovatelů.

Po uvedení výtahů z knihy "Sedm dní stvoření" na Západě vyzvaly sovětské
dřady Maximova, aby se distancoval od toho jak jeho knihu využili antikomunis-
tičtí vydavatelé na Západě. Odmítl to udělat a v dopise který napsal úřadům ne-
naznačil ochotu ke kompromisu:

"Já se vám nepotřebuji ospravedlňovat a nic nelituji. Pro mne je tato kn-
iha plodem mohaletých úvah o určitých zarmucujících a už nezměnitelných faktech
naší doby. A je plodem vlastní osobní zkušenosti."

Na nevrzeživý postoj úřadů k tomuto jeho listu jako i na antiraxistic-
kou perspektivu jeho díla se musíme dívat v kontextě oficiálního sovětského ná-
zoru na úlohu umělce ve společnosti. Od umělce právě tak jako od každého jiné-
no se vyžaduje stranické uvědomění t.j. neomezená oddanost ideálům komunismu.
Na objasnění úryvek z novin "Pravda" na tuto tému:

"Uvědomění a svoboda umělecké tvorby si neprotiřeší. Leninské uvědoměn-
umělce je mírou umělecké svobody. Čím silnější je jeho komunistické přesvědčen-
tím větší je záruka úspěchu uměleckého vnímání a pojetí skutečnosti."

Ale nakolik bylo pro Maximova obtížné psát v Sovětském svazu tak jak se
mu zalíbilo. V nedávném interview to takto vysvětlil:

"Nikdo v Sovětském svazu nezakazuje nikomu něco psát, zakazuje se jen vy-
dání. Vydat to co jsem já napsal je nesmírně těžké."

Maximov vyhlásil, že postoj sovětských úřadů ztvrdl, když dospěl k ostře-
ji definovatelnému svět názoru. Jeho osobní zhodnocení vyplývalo z postoje veř-
jnosti po r. 1956 a v literatuře toto hnutí začalo dále. Začala se přehodnocova-
sovětská minulost a sovětská společnost z duševního i z politického hlediska.
Bylo toto hnutí velmi rozšířené mezi sovětskými spisovateli?

"Myslím, že se dá říci, že tento proces duševního přerodu v naší literatu-
ře má rozhodný vliv a pronikl dokonce do oficiální literatury. Každý kdo pozor-
ně sleduje sovětskou oficiální literaturu si toho může povšimnout."

Maximov toto duševní přebuzení popisuje ve své knize "Sedm dní stvoření"
v níž popisuje zkušenosti jisté rodiny moderního typu. Z příhod této rodiny se
dovídáme co se stalo v Rusku od revoluce do dneška. Je to příběh muže, hlavy
rodiny, který byl v čase revoluce bolševikem a nyní právě dospívá k obratu ve
svém názoru. Tento obrat se v jeho mysli připravoval po celý život, ale ten ko-
nečný moment přerodu nadešel po krátké epizodě, která se odehrála po začátku
II. světové války.

Hrdina románu cestoval ve vlaku, zastavili na jisté stanici a uviděl vlak
jedoucí opačným směrem, který vezl uvězněné děti. Byli to děti z.zv. nepřátelů
lidu. Hrdina, který sám již stál z oči-voči smrti a musel rozhodnout o osudě mno-
kých lidí se v tom okamžiku uvědomil, že systém, který dokáže zdvihnout ruku na
děti nemá právo více existovat.

Maximov byl vyloučený ze Svazu sovětských spisovatelů. Vyhlásil, že jak-
mile někoho vyloučí ze Svazu spisovatelů zavřou se mu všechny dveře k vydání
knih a to čedý znamená, že všechny možnosti vydělávat si na živobytí tím psaním
se ztratí. Tady se však projevuje solidarita ruské inteligence, díky finanční
podpoře autorů jejichž díla se ještě vydávají a tím pracují, disidentští autoři
mohou pokračovat ve svém boji. Zeptali jsme se Maximova jaký je jeho postoj k
těm autorům a umělcům na Západě, kteří na př. zastávají marxistický světový ná-
zor a z toho důvodu se dostali do rozporu se zřízením. Maximov odpověděl:

"Buď se vždy stavět proti jakémukoliv násilí a utlačání svobody projevu.
Dokonce i když nesouhlasím s osobou o kterou se jedná. Ale kromě toho, jediná
základna na které by jsem mohl spolupracovat s marxistickými spisovateli na Zá-
padě je společný boj za svobodu člověka." BBC.